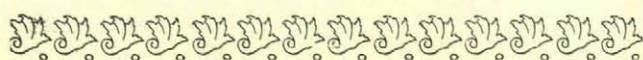

ik achter op de stoomtram staande door de heide van Denekamp naar Oldenzaal reed. Hij zat dan gewoonlijk op hetzelfde boompje, dat niet meer dan 30 Meter van den spoorweg verwijderd stond. Dan in de winterdag dikwijls stak hij met zijn lichtblauw en zwart zoo mooi scherp af, tegen het donkere groen en toen ik er eens weer naar keek, vroeg mij een jager, wat dat toch was voor vogel, hij had er ook reeds zoo vaak een in het veld ontmoet en ze keken steeds zoo brutaal uit? Ik antwoordde hem, en vertelde erbij wat ik van zijn levenswijze wist. Hij bood aan mij er een te schieten, daar ik er nog geen in mijn verzameling had. Daar is echter tot nog toe niets van gekomen. Misschien heeft hij hem niet onder schot kunnen krijgen of is hij zijn belofte vergeten. Het is thans ook niet meer noodig. Sedert verleden winter heb ik er een. Laat ik nog even vertellen, hoe ik daaraan gekomen ben. Er vloog in een tuin van het dorp een zieke vogel. Een meisje van school ving hem zonder veel moeite onder haar schort. Toen zij hem bij mij bracht was hij reeds dood. Bij het opzetten bleek mij, dat het dier lijdende was geweest aan endeldarm verstopping. Nu prijkt het naast de grauwe Klauwier in mijn collectie. Het zijn beide prachtexemplaren.

Denekamp Oct. '06.

J. B. BERNINK.

OP WELKE WIJZE VERDWIJNEN ONZE ZELDZAME WILDE PLANTEN.

Dit voorjaar hadden mijn vriend en ik ons opgemaakt naar Zuid-Limburg om daar de verschillende orchideeën in hun volle fleur te aanschouwen. Wel vormden de orchideeën den hoofdschotel, maar daarom zouden andere planten toch niet geminacht worden. Zoo was mijn vriend ter oore gekomen, dat er op een oude muur te Maastricht een zeldzame *Asplenium* moest groeien, hoogstwaarschijnlijk dus *Asplenium adiantum nigrum*, daar er bij vermeld was, dat deze varen alleen te Maastricht groeide en hier dus noch van *Asplenium trichomanes* noch van *Asplenium ruta muraria* sprake kon zijn. De eerste toch vonden wij een paar keer in de omstreken van Valkenburg en de laatste komt op verscheidene plaatsen in Nederland voor. Het gold hier dus een zeldzamen gast. Hoewel het reeds donker begon te worden, maakten wij ons bij aankomst dadelijk op naar de aangeduide plaats. Op den met mos begroeiden muur zagen wij tal van plantjes staan, maar geen *Asplenium*. Ik stootte er met mijn stok een plantje af en bekeek het naderbij. Haarlemsch klokkenspel zeide een opgeschoten knaap, die in de buurt van mij stond. Hoewel ik dadelijk zag, dat ik te doen had met *Saxifraga tridactylitis* en niet met *Saxifraga granulata* (deze vonden wij den volgende dag op den St. Pietersberg) vroeg ik hem toch hoe hij dat zoo wist. Het antwoord luidde: „van onzen leeraar”. Hoewel hij het dus mis had, bleek hij wel meer op den muur gesnuffeld te hebben en onmiddellijk vroegen wij hem, of hij daar wel eens varentjes had gezien. En daar kwam de aap uit de mouw. O ja, die halen wij hier altijd van de muur, om mede te brengen op de botanische les op de Hoogere Burgerschool.

Wij lieten ons dadelijk het juiste plekje wijzen, maar weg waren ze. Op het zeldzame van die plantjes was hem dus blijkbaar door den leeraar niet gewezen en nog minder op het sparen er van. Vooral een leeraar in de botanie moet toch iets voor mooie zeldzaamheden voelen en zijn pupillen toch een weinig van dit gevoel trachten over te doen erven. En zoo vernamen wij ook, dat de jongelieden

soms terugkomen met een arm vol orchideeën, uitgerukt met knol en al, alleen voor de les. Al zijn er nog vele orchideeën in de omstreken van Maastricht, tegen zulk „studeeren” is niets bestand. Stel u voor lezer, dat er tusschen deze hoeveelheid een paar exemplaren zitten van *Ophrys muscifera* of *Orchis ustulata*! De eigenaar van den St. Pietersberg voelt veel voor wilde bloemen, getuige het feit, dat hij zoo nu en dan een verbod uitvaardigt, dat er geen bloemen geplukt mogen worden, en zoo was het ook dit jaar. De jeugd stoort zich echter weinig aan dit verbod daar zij wel langs kleine paadjes hun doel weten te bereiken en zij den boschwachter te slim af zijn. Het nooit volprezen Limburg herbergt zeer veel schoons op botanisch gebied, spaar echter de zeldzaamheden. Zoo hebben wij maar een paar exemplaren gevonden van de *Cephalanthera sciphiophyllum*, daar waar er vroeger veel waren. (Witte boschlelie wordt hij daar genoemd). VAN DEDEM.

Nieuwe planten en vindplaatsen (verbetering).

Waar in het stukje van de vorige afl. staat *Vicia pannonica* B serratefolia moet staan *Vicia narbonensis* B serratefolia en verder moet toegevoegd worden *Galinsoga parviflora*, als gevonden te Wageningen, door G. Azings Venema.

H. HEUKELS.

Rotterdamsche Natuurhistorische Club.

Vergadering 30 October 1906.

De voorzitter, de heer Haverhorst, opent de vergadering waarna de heer A. J. Zöllner rondgeeft *Obera oculata* te Rotterdam gevangen.

De heer Lindemans vertoont een aantal fraaie vlinders uit Kameroen, en wel uit de geslachten *Euphaedra*, *Catuna*, *Cymothoe*, *Crenis*, *Charaxes* en *Hypolimnas*.

De Heer De Koning deelt mede, dat in gewone omstandigheden in het najaar de hoeveelheid *Coscinodiscus subtilis* in het Maaswater ± 20 à 30% bedraagt. Alleen bij buitengewone omstandigheden, o. a. bij den hevigen najaarsstorm van 1904, was dit percent veel hoger. Sprekers vermoeden, dat het ditmaal ook wel verhoogd zou zijn door den bijzonder lagen waterstand op de bovenrivieren, bleek juist te zijn: meer dan de helft van het plankton bestond uit cellen van deze *Diatomacee*. Bovendien was het aantal (leege) schalen van marine *Diatomaceen*, die anders bijna nooit worden aangetroffen, nu ook grooter, daar er thans in bijna elken druppel één, soms twee gevonden werden.

De heer Dr. Büttikofert vertoont een aantal Indische vlinders.

De heer Jansen brengt eenige ex ter tafel van *Phalaris minor* Retz en *Eragrostis minor* Host, welke de meening weerleggen, dat pothoofdplanten hier zich minder goed zouden ontwikkelen dan in hun geboorteland. Beide planten waren juist veel flinker en grooter. Op dezelfde plaats bij Rotterdam vond spr. *Sclerochloa angustata* Nees, uit Afrika; nieuw voor ons land; welke eveneens besproken werd.

De heer Haverhorst laat een paar albinistische vlinders zien: een onlangs te Winterswijk gevangen ♀ ex. van *Epinephile jurtina* L en een voor korten tijd gekweekt ♀ ex. van *Sphinx pinastri* L. De eerste had een witten, de tweede een grijs-witten achtervleugel. Naar aanleiding hiervan deelt spr. een en ander mede omtrent het ontstaan van albinisme bij vlinders. Terwijl het zeer zeldzaam voorkomend volkomen albinisme zijn oorzaak vindt in een abnormalen toestand van het dier zelf, en zich dientengevolge reeds in

de rups kan openbaren, moet het gedeeltelijk albinisme in den regel worden toegeschreven aan een inwerking van buiten tijdens den poptoestand, hetzij (als bij genoemden Sphinx) aan een gewelddadige beleediging door vallen of stooten, hetzij (zoals vermoedelijk bij de Epinephele) aan een eenzijdige inwerking eener overmaat van warmte of vocht.

De heer J. G. Zöllner toont een takje van Hippophaë, waaraan een aardhommel ruggelings zat gespietst; denkelijk het werk van een grauwen klauwier, wiens nest zich in de nabijheid bevond. Bij het vinden leefde de aardhommel nog.

De heer Wachter besprak *Atriplex hortensis* L. in Augustus 1906 te Beek (Geld.) op een ruigte gevonden.

W. H. WACHTER, *Secr.*

Imkeren.

Beknopte Gids voor den Bijenliefhebber, door C. H. J. Raad, 1907, W. Versluys, Amsterdam. Prijs 60 ct.

In zijn voorwoord zegt de schrijver:

„In de laatste jaargangen van het zoo onderhoudende en leerrijke tijdschrift „De Levende Natuur” beschreef ik de voornaamste voorvallen uit het rijke bijenleven. Heel wat lezers, meer dan ik verwachtte, zijn daarop aan ’t timmeren en imkeren gegaan; en uit de talrijke brieven, die ’k van hen ontving, vernam ik, dat ’t hun niet berouwd heeft, maar dat ze genoten van hun nieuwe „natuursport”.

Van verschillende zijden werd mij nu gevraagd, of ’k die verspreide artikelen over bijenteelt niet zou kunnen vereenigen in een boekje, dat den beginner zou kunnen dienen tot gids bij zijn liefhebberij. Dit werkje is het antwoord op die vraag. Het wil allerm minst aanspraak maken op den naam van: handleiding voor beroepsimkers. Die zullen er weinig nieuws in vinden.

Dat het boekje echter menigeen, die alleen voor z’n genoegen bijen houdt, of wil gaan houden, tot raadgever moge strekken.”

Wat de lezers van D. L. N. van ons tijdschrift aan dit boekje hebben kunnen, weten ze dus. Allicht willen sommigen die nog niet van plan waren, zelf te gaan imkeren, ’t in dit jaar eens probeeren; ’t is ieder aan te raden. En wie er zelf geen gelegenheid voor heeft, kan ’t gerust anderen aanbevelen die wel zoo gelukkig zijn. Laat hen dan eerst dit boekje van Raad lezen, ’t is een opwekking en een raadgever tevens. Zulke eenvoudige en goed vertelde ervaringen van een amateur-imker zijn in ’t begin voor beginners evenwel waard als de beste handleiding van een vakman. Laat jongelui die aan houtslôjd doen ’t eens lezen. E. H.

Van een Pimpel die een Kikker opat.

’t Was maar een boomkikker en een kleintje; maar nadat er in de vorige afleveringen een paar maal kikkers beschuldigd en overtuigd werden van vogelmoord, trof ’t mij ’t geval.

’k Had een pimpelmees cadeau gekregen, pas gevangen, en daar ik hem noodig had voor een les en een teekening hield ik hem, met ’t voornemen hem bij gelegenheid vrij te laten. Mijn voliere was niet op orde; daarom zette ik hem in een groot luchtig terrarium, met de noodige mierenpoppen en paar meelwormen en wat hennepzaad en natuurlijk: water. In een oogenblikje was hij er thuis. ’k Had de glazen kast al in den gang gezet, om de boomkikkers, hazelwormen, vuurpadden enz. te dwingen onder ’t mos te kruipen, want ’t werd lastig voeren in November. De dieren wilden evenwel nog niet voor den winter onder de wol, ’t was dan ook geen winter in November.

Maar toen de pimpel in de glazen kooi kwam, doken ze weg, dat wil zeggen hazelwormen, landsalamanders, vuurpadden en heikikkers, en ook de groote boomkikkers, ze zijn niet boven geweest, zoolang de pimpel er de baas speelde en van de grond op de takken en vice versa sprong; wat trouwens maar een dag duurde.

De pimpel vrat als een houthakker; ’t scheen of hij in geen dagen wat te bikken had gehad, en hij was spoedig zoo dik en zoo zat, dat ik mij ongerust begon te maken over zijn spijsverterings-vermogen; dat is bij vogels wel zeer groot en ’t verloop zeer snel, maar ’t heeft toch ook zijn grenzen. Het beestje was daarbij ongelooflijk mak. ’t Liet na schooltijd de kinderen rondom staan zonder angstig te worden. Hij had zich werkelijk te dik gegeten, ik besloot hem nu maar dadelijk in de kooi en zonder voer te zetten. Met dat ik ’t deurtje open wil doen, zie ik hem met de pooten ’t mos opscharrelen en er iets onder uit halen, dat heftig bewoog, dan hem er op pikken en hameren van belang; ik

wist in ’t eerst heusch niet wat ’t was. Pas toen de pimpel weer op zijn stokje zat bemerkte ik dat hij onder zijn poot een heerlijk gehavend boomkikkertje hield geklemd. Redding was niet meer mogelijk. ’k Liet de pimpel zijn gang gaan. en in minder dan een kwartier had hij ’t kikkertje (met de pooten van ± 4 cm. lengte) opgepeuzeld met huid en botjes. Toen was pimpel te dik om op zijn stokje te blijven, hij ging in een hoekje zitten en den volgende morgen vonden wij hem dood. Of ’t van ’t kikkerboutje kwam, weet ik niet, maar dat kan wel eens de deur hebben dicht gedaan.

E. H.

Staatsboschbeheer.

Weer is er een plaat-kaart uitgegeven in ’t belang van den boschbouw op de wijze van die van ’t vorig jaar. Nu zijn er geen schadelijke insecten maar schadelijke zwammen op afgebeeld. De plaat, op dik papier met metalen onder en boven rand, is inderdaad een mooie plaat, die zijn plaatsje aan den wand van ’t studeervertrek wel waard is.

Afgebeeld en van beschrijving voorzien zijn de Honingzwam (*Armilaria mellea*); de Wortelzwam (*Trametes radiciperda*); de Larikskanker (*Peziza Welkommii*) en de Dennen-schotzwam (*Hysterium pinastri*).

Gaarne laten wij een deel van ’t begeleidend schrijven hier volgen, dat voor belangstellenden nog eenige inlichtingen bevat.

STAATSBOSCHBEHEER.

No. 2378.

Betreffende plaat, houdende afbeeldingen met beschrijving van voor naalddhout schadelijke zwammen.

UTRECHT, 13 December 1906.

Nu de boschcultuur in ons land meer en meer in belang toeneemt, is het goed de aandacht te vestigen op de verschillende vijanden, die de bosschen bedreigen.

In 1904 begon het Staatsboschbeheer hiermede door eene plaat uit te geven, houdende afbeeldingen met beschrijving van voor naalddhout schadelijke insecten, welke gevolgd werd door de uitgifte van gratis te verkrijgen vlugschriften, die de levenswijze en schade der afgebeelde insecten op populaire wijze nader verduidelikten.

Thans is voor eenige dagen bijgaande plaat verschenen.

Zoolang de voorraad strekt zijn deze platen in beperkte hoeveelheid voor gemeente-besturen kosteloos verkrijgbaar ten dienste van het onderwijs; landbouwverenigingen kunnen kosteloos één exemplaar verkrijgen; aan particulieren wordt zij na overmaking van een postwissel ad. f 0.40 toegezonden. Deze aanvragen moeten worden gericht aan den Inspecteur der Staatsbosschen en Ontginningen te Utrecht.

Geverniste platen, geplakt op stevig karton, met linnen rand, zendt de firma Versluys en Scherjon te Utrecht toe, na ontvangst van een postwissel ad f 1.55.

U bij voorbaat mijn dank betuigende voor Uwe medewerking heb ik de eer te zijn,

Hoogachtend,

De Inspecteur der Staatsbosschen en Ontginningen.

VAN DISSEL.

Verloren

of op andere wijze zoek geraakt, een dertigtal lantaarnplaatjes van planten en plantendeelen, in een klein zwart doosje geborgen.

De eigenaar had gaarne eenig bericht, geadresseerd bij de Redactie.

Gevraagd.

Dr. M. Greshoff, directeur v.h. Koloniaal Museum te Haarlem vraagt: Kan een der lezers van D. L. N. mij voor een wetenschappelijk doel, nu of later, ook helpen aan wat kiembaar zaad van de ververs-duizendknoop, *Polygonum tinctorium* Ait. Het is een oude cultuurplant, die vroeger wel om de blauwe kleurstof der bladen in Europa als eene soort „indigo” gekweekt werd.

